

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
Αριθ. 264/22.7.2015

Σήμερα ημέρα Τετάρτη 22 Ιουλίου 2015 και ώρα 11:00 το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης συνήλθε σε συνεδρίαση, στην οποία παρέστησαν η Αντιπρόεδρος Λίνα Αλεξίου και τα μέλη Κωνσταντίνος Αποστολάς, Γεώργιος Στεφανάκης, Δήμητρα Παπαδοπούλου.

Ιστορικό-Νομική θεμελίωση

1. Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ασχολήθηκε με την υπό του ραδιοφωνικού σταθμού με το διακριτικό τίτλο **ΣΚΑΪ 100,3 FM** Νομού Αττικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.**, ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας.
2. Η συζήτηση της υποθέσεως πραγματοποιήθηκε την 30^η Ιουνίου 2015.
3. Το Συμβούλιο έλαβε υπόψη του τις ακόλουθες διατάξεις:

I. Το άρθρο 15 παρ. 2 του Συντάγματος, κατά το οποίον η ραδιοφωνία και η τηλεόραση υπάγονται στον άμεσο έλεγχο του κράτους. Ο έλεγχος και η επιβολή των διοικητικών κυρώσεων υπάγονται στην αποκλειστική αρμοδιότητα του ΕΣΡ που είναι ανεξάρτητη αρχή όπως ο νόμος ορίζει.

II. Το άρθρο 10 παρ. 1 περ. α' και το άρθρο 20 παρ. 1 του Π. Δ/τος 109/2010, κατά τα οποία η οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις οφείλουν να αναγνωρίζονται εύκολα ως τέτοιες και απαγορεύονται οι συγκεκαλυμμένες οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις, ενώ εξάλλου η τηλεοπτική διαφήμιση και η τηλεπώληση πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμες και σαφώς διακριτές από το συντακτικό περιεχόμενο του προγράμματος μέσω οπτικών ή ακουστικών ή χωρικών μέσων.

III. Το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχ. β και ε του Ν. 2863/2000, κατά το οποίον το ΕΣΡ ελέγχει την τήρηση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

Αιτιολογικό

Εκ των στοιχείων του φακέλου, των ισχυρισμών του εκπροσώπου του ραδιοφωνικού σταθμού με το διακριτικό τίτλο **ΣΚΑΪ 100,3 FM** Νομού Αττικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.**, του υποβληθέντος υπομνήματος και της

ακροάσεως, από cd που προσκόμισε στο ΕΣΡ ο ως άνω ραδιοφωνικός σταθμός, της ενημερωτικής εκπομπής των Γιάννη Ντσούνου και Χρήστο Κούτρα, που μεταδόθηκε κατά την 30^η.1.2015, από ώρας 07:00 έως 09:00, προέκυψαν τα ακόλουθα:

Ένδειξη: 0:07:54

Ραδιοφωνικός παραγωγός 1: Λοιπόν. Μπαίνουμε στο διαφημιστικό περιβάλλον. Πολύ-πολύ καλημέρα στον κύριο Ανδρέα Μειμάρη από την γνωστή πια σε όλους σας κάρτα υγείας EY CLUB. (τον καλημερίζει και ο δεύτερος ραδιοφωνικός παραγωγός). Κος Μειμάρης: Την καλημέρα μου σ' εσάς κύριε Τσουνό, κύριε Κούτρα, στους ακροατές, σε όλο τον κόσμο που αυτή τη στιγμή κάποιιοι οδηγούν, πηγαίνουν στις εργασίες τους και είναι σε εγρήγορση. Εμείς είμαστε από την κάρτα υγείας EY CLUB εδώ για να ξυπνήσουμε ασφαλιστικές συζητήσεις κύριε.

Ραδιοφωνικός παραγωγός 1: Τώρα έχω και ερώτημα κύριε Μειμάρη.

Κος Μειμάρης: Βεβαίως.

Ραδιοφωνικός παραγωγός 2: Δύο ερωτήματα πολύ σημαντικά. Λοιπόν να ξεκινήσουμε απ' το πρώτο.

Ραδιοφωνικός παραγωγός 2: Η Σοφία απ' την Σπάρτη. Συγκεκριμένο ερώτημα.

Έχει πάρει την κάρτα, λέει δεν έχει ορθοπεδικό στη Σπάρτη.

Κος Μειμάρης: Δεν υπάρχει ειδικότητα που να μην καλύπτεται. Υπάρχει 24ωρη γραμμή, η οποία είναι εξυπηρέτηση πελατών. Και ειδικά για τη Σπάρτη επειδή έχω μιλήσει εγώ με (δύο;) ορθοπεδικούς και γιατί δεν κάνω μόνο αυτό που κάνω την επικοινωνία, υπάρχουν όλες οι ειδικότητες. Ότι δεν υπάρχει σε πληθώρα, συνεχώς αυξάνεται, μπαίνει. Δηλαδή και στην πιο μικρή περιοχή κοιτάμε να 'χουμε πλήρη κάλυψη. Καθημερινά, δηλαδή ότι λέω στον κόσμο σήμερα, εχθές είναι παλιό. Γιατί συνεχώς προστίθενται. Συνεχώς. Ανάλογα με τις ανάγκες των μελών του EY CLUB.

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Άρα να τηλεφωνήσει στο τηλεφωνικό κέντρο για να της δώσουν τις λεπτομέρειες, σωστά;

Κος Μειμάρης: Πάρα πολύ σωστά. Διεύθυνση ιατρού, τηλέφωνο και να κλείσει και την ίδια μέρα και το ραντεβού της.

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Πάρα πολύ ωραία. Τώρα κύριε Μειμάρη. Μας ρωτούν αρκετοί ακροατές. Εάν κάποιος έχει ιδιωτική ασφάλιση. Δηλαδή έχει το ταμείο του, κάνει και μία ιδιωτική ασφάλιση. Πρέπει να την αφήσει για να έχει την κάρτα υγείας EY CLUB ή μπορεί παράλληλα;

Κος Μειμάρης: Σε καμία περίπτωση να μην την αφήσει. Ευχής έργων, ε;

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Να το εξηγήσουμε αυτό, ναι.

Κος Μειμάρης: Εμείς είμαστε αυτοί που λέμε ο εχθρός του καλού είναι το καλύτερο. Αν κάποιος άνθρωπος έχει ασφαλιστικό πρόγραμμα υγείας ιδιωτικό, γιατί είναι άλλο πράγμα η ιδιωτική ασφάλιση υγείας και άλλο πράγμα η κάρτα υγείας EY CLUB. Τελείως διαφορετικά. Σε καμία περίπτωση. Εδώ υπάρχουν άνθρωποι που μας λένε θέλουμε κάποιες πιο αναβαθμισμένες παροχές να έχουμε και τους προτρέπουμε εμείς να κάνουν και ιδιωτική ασφάλιση απ' τη στιγμή που αντέχει ο οικογενειακός τους κορβανάς να το πληρώνουνε. Σε καμία περίπτωση όταν ένας χώρος ανοίγει τον δρόμο και δίνει κατεύθυνση στον κόσμο στο να τον εξυπηρετεί, το σπίτι σου που λένε θα πέσει να σε πλακώσει, ποτέ. Οι άνθρωποι έχουνε κάτι άλλο που κάνουνε, είναι πολύ πιο σημαντικό, δίνουν άλλες παροχές και εμείς τελείως διαφορετικές. Σε καμία περίπτωση οπότε, αλλά εγώ θέλω να σταθώ στον κόσμο, στους ακροατές. Και πάμε στις δουλειές. Ακούν αυτή τη στιγμή. Γιατί πάμε στη δουλειά μας; Για να φροντίσουμε το σπίτι μας. Το σπίτι μας για να το φροντίσουμε πρέπει να είμαστε υγιείς. Πρέπει να κάνουμε εξετάσεις. Πρέπει να έχουμε πρόληψη. Εδώ έρχεται η κάρτα υγείας του EY CLUB και δηλώνω σε όλο τον κόσμο, όχι με περίσσιο θάρρος, με πλήρη γνώση να πω και αυτογνωσία ότι έχεις πλήρη κάλυψη με την κάρτα του EY

CLUB και τι εννοώ. Να πηγαίνεις στις καλύτερες κλινικές όπου και αν μας ακούν, γιατί μας ακούν και απ' τα νησιά και θέλω να κινητοποιηθούν. Να πηγαίνουν στις καλύτερες κλινικές επείγοντα περιστατικά να εξυπηρετείσαι εντελώς δωρεάν. Το τονίζω. Για να μην υπάρχουν παρανοήσεις. Δείχνεις την κάρτα όσες φορές και αν σου τύχει κάτι και εξυπηρετείσαι άμεσα. Δωρεάν. Μεταφορά με ασθενοφόρο της εκάστοτε κλινικής, οι διαγνωστικές εξετάσεις που είναι ένα κομμάτι μεγάλο και πονάει και καίει γιατί και ασφάλιση να έχω και ασφάλιση ταμείου εννοώ, δεν μπορώ πλέον να τις γράψω υπάρχει τλαιπωρία θα πηγαίνω άμεσα με την κάρτα, θα την επιδεικνύω, θα κάνω με κρατικό τιμολόγιο όλες μου τις εξετάσεις χωρίς παραπεμπτικά διότι να το αναφέρω έτσι ενδεικτικά, μία γενική αίματος με 2 ευρώ και 88 λεπτά. Η μία ψηφιακή μαστογραφία που κάνουν οι γυναίκες και πληρώνουνε 100 και 120 ευρώ την αξιολόγηση μαστολόγου, με 19 ευρώ ιατρείο όλων των ειδικοτήτων παντού, γιατί η υγεία είναι δικαίωμα όλων, φροντίζουμε, κάνουμε το σύστημα καλύτερο να εξυπηρετείται ο κόσμος, την ίδια μέρα και μάλιστα με 24ωρη γραμμή αστική χρέωση.

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Μάλιστα. Πάρα πολύ ωραία.

Κος Μείμαρης: Εγώ τι θέλω να πω, καλή εβδομάδα και να πω καλό Σαββατοκύριακο πρώτα στον κόσμο με κάτι εξαιρετικό. Μακάρι να μπορούσαμε να δώσουμε για όλο τον κόσμο γιατί η κάρτα του EY CLUB είναι 100 ευρώ για να 'χω πλήρη κάλυψη. Αλλά 40 θα το πω εγώ από τώρα, για να μη με μαλώσετε.

Ραδιοφωνικός παραγωγός: Για να μη σας μαλώσουμε, ναι.

Κος Μείμαρης: σαράντα πρώτοι ακροατές που θα τηλεφωνήσουν τώρα 2315001500 τέσσερα άτομα της οικογένειας ενήλικες. Και ας μην είναι και πρώτου βαθμού συγγενείς. Και η γυναίκα να έχει (;) στην αναβαθμισμένη κάρτα αντί για 420 ευρώ θα πάρουν τις κάρτες τους οι τέσσερις, στα 150 ευρώ για όλο το δωδεκάμηνο και τα τέσσερα άτομα πλήρη κάλυψη, οι σαράντα πρώτοι που τηλεφωνούν 2315001500 γιατί η υγεία με αξιοπρέπεια είναι ένα κεκτημένο αγαθό που δεν μπορεί κανείς να το στερήσει από κανέναν Έλληνα.

Οι ραδιοφωνικοί παραγωγοί ευχαριστούν τον κύριο Μείμαρη και προχωρούν σε διακοπή για διαφημίσεις (ένδειξη ώρας 0:12:40).

Κατά ρητή νομοθετική επιταγή, απαγορεύεται η προβολή συγκεκριμένων εμπορικών ανακοινώσεων (**άρθρο 10 παρ. 1 περ. α ΠΔ 109/2010**). Η απαγόρευση αυτή καταλαμβάνει επομένως κάθε μορφή συγκεκριμένης εμπορικής ανακοίνωσης, ακόμα όταν αυτή αφορά σε περιεχόμενο προγράμματος που προβάλλεται με τη μορφή μηνύματος τηλεπώλησης (**ΣτΕ 3814/2014**). Από τον νομοθετικό ορισμό της συγκεκριμένης εμπορικής ανακοίνωσης προκύπτει ότι θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά δύο προϋποθέσεις (**άρθρο 2 παρ. 1 περ. ι ΠΔ 109/2010**). Θα πρέπει συγκεκριμένα η παρουσίαση να γίνεται με προωθητικό σκοπό και να συντρέχει παράλληλα κίνδυνος παραπλάνησης του κοινού όσον αφορά τον εμπορικό χαρακτήρα της. Δεν απαιτείται αντιθέτως να αποδεικνύεται και η παροχή προς τον σταθμού χρηματικής αμοιβής και άλλου αναλόγου ανταλλάγματος (**ΔΕΕ C-52/2010** και **ΣτΕ 1314/2012**).

Στην προκειμένη περίπτωση, είναι αναμφισβήτητο ότι η παρουσίαση της επίμαχης κάρτας υγείας έγινε με προωθητικό σκοπό. Πέραν όλων των άλλων, αυτό συνομολογείται και από τον ίδιον τον παρουσιαστή της εκπομπής που ανακοινώνει ότι «μπαίνουμε στο διαφημιστικό περιβάλλον». Όσον αφορά τον κίνδυνο παραπλάνησης του κοινού, είναι ιδιαίτερης σημασίας το γεγονός ότι η παρουσίαση της κάρτας υγείας και των πλεονεκτημάτων της έγινε με τη μορφή πεντάλεπτου

ενθέτου ενημερωτικής εκπομπής κατά το οποίο οι ίδιοι οι παρουσιαστές της εκπομπής συνομίλησαν ζωντανά με τον εκπρόσωπο της εταιρείας που εμπορεύεται την κάρτα υγείας απευθύνοντας ερωτήσεις για τη χρήση της και μεταφέροντας σχετικές απορίες των τηλεθεατών. Έχει κριθεί νομολογιακά ότι τέτοιες παρουσιάσεις μπορούν να παραπλανήσουν το κοινό ως προς τον πραγματικό τους χαρακτήρα και εμπίπτουν επομένως στην οικεία νομοθετική απαγόρευση προβολής συγκεκριμένων εμπορικών ανακοινώσεων (ΣτΕ 3819/2014, ΣτΕ 4977/2014, ΣτΕ 888/2015). Είναι βέβαια αλήθεια ότι κατά την έναρξη της συνομιλίας του με τον εκπρόσωπο της κάρτας υγείας ο παρουσιαστής της εκπομπής αναφέρεται στο διαφημιστικό χαρακτήρα του ένθετου που ακολουθεί. Η αναφορά όμως αυτή δεν αρκεί από μόνη της να άρει τον κίνδυνο παραπλάνησης του κοινού ως προς τον εμπορικό χαρακτήρα της επίμαχης παρουσίασης. Αφενός, η έκφραση που χρησιμοποιεί ο παρουσιαστής (μπαίνουμε στο διαφημιστικό περιβάλλον) είναι ασαφής καθώς απουσιάζει η ρητή αναφορά στον εμπορικό σκοπό του ένθετου που ακολουθεί. Αφετέρου, οι ακροατές που άρχισαν να παρακολουθούν την εκπομπή μετά την επίμαχη αναφορά του παρουσιαστή μπορεί να σχηματίσουν ευλόγως την εντύπωση ότι πρόκειται για μια μη εμπορική ενημέρωση του κοινού για ένα θέμα που σχετίζεται με την υγεία και την ιατρική. Όπως έχει αναφερθεί, η παρουσίαση της κάρτας υγείας γίνεται με τη μορφή συνέντευξης που παραχωρείται στους ίδιους τους παρουσιαστές της εκπομπής. Οι παρουσιαστές φέρονται να ερωτούν τον εκπρόσωπο της κάρτας υγείας για απορίες που έχουν οι ίδιοι και οι ακροατές τους. Υπό αυτές τις συνθήκες, οι ακροατές μπορεί να αποκομίσουν την αίσθηση ότι παρακολουθούν ένα θέμα της κανονικής ροής της εκπομπής με ενημερωτικό χαρακτήρα και όχι μια εμπορική παρουσίαση με περιεχόμενο που έχει προσυμφωνηθεί μεταξύ των συμμετεχόντων μερών έναντι χρηματικού ανταλλάγματος που έχει καταβληθεί στον εμπλεκόμενο ραδιοφωνικό σταθμό.

Εξάλλου, η διαφήμιση και η τηλεπώληση θα πρέπει να είναι εύκολα αναγνωρίσιμες και σαφώς διακριτές από το συντακτικό περιεχόμενο του υπολοίπου προγράμματος με την επιφύλαξη της χρήσης των νέων τεχνικών (άρθρο 20 παρ. 1 ΠΔ 109/2010). Όπως όμως έχει ήδη αναλυθεί, στην προκειμένη περίπτωση η εμπορική παρουσίαση της επίμαχης κάρτας υγείας γίνεται με τη μορφή ενθέτου ενημερωτικής εκπομπής κατά το οποίο οι παρουσιαστές της συνομιλούν με εκπρόσωπο ιδιωτικής εταιρείας και φέρονται να του μεταφέρουν απορίες τους και ερωτήσεις των ακροατών τους για θέματα που αφορούν στη χρήση της κάρτας. Στην πραγματικότητα όμως, η προβαλλόμενη επιχείρηση έχει προφανώς επέμβει στο συντακτικό περιεχόμενο του συγκεκριμένου ενθέτου στα πλαίσια του ραδιοφωνικού χρόνου που έχει αγοράσει για την εμπορική προώθηση στο κοινό των προϊόντων και των υπηρεσιών της. Η ίδια επομένως η δομή της παρουσίασης προκαλεί σύγχυση μεταξύ του ενημερωτικού περιεχομένου του κυρίως σώματος της εκπομπής και του εμπορικού χαρακτήρα του επίμαχου ενθέτου της. Είναι προφανές ότι δεν πρόκειται για τη χρήση μιας νέας τεχνικής προώθησης προϊόντων κατά την έννοια που επιθυμεί ο νόμος, καθώς αντίστοιχες περιπτώσεις προβολής προϊόντων με τη μορφή προσυμφωνημένης συνομιλίας παρουσιαστών εκπομπών με εκπροσώπους εμπορικών επιχειρήσεων έχουν εμφανιστεί εδώ και πολλά χρόνια και έχουν επανειλημμένως απασχολήσει τις αρμόδιες εθνικές αρχές.

Για την εν λόγω εκτροπή ενδείκνυται όπως επιβληθεί στον ραδιοφωνικό σταθμό η διοικητική κύρωση του προστίμου.

Λαμβανομένης υπόψη της βαρύτητας της παραβάσεως, του εκ 2.934.881,14 ευρώ ύψους της επένδυσης που έχει πραγματοποιηθεί από τον εν λόγω σταθμό και του γεγονότος ότι έχουν επιβληθεί στον αυτό σταθμό με τις αποφάσεις 32/17.7.2002, 173/4.2.2003, 29/29.1.2004, 84/30.3.2004, 176/4.4.2006, 124/6.3.2007, 259/18.5.2007, 121/4.3.2008, 620/9.12.2009, 468/12.10.2009, 74/23.2.2010, 379/27.7.2010, 315/29.8.2011, 162/2.4.2012, 466/3.9.2012, 63/10.3.2014, 324/15.9.2014, 30/2.2.2015, 61/16.2.2015, 262/22.7.2015, 263/22.7.2015 διάφορες κυρώσεις, ενδείκνυται όπως το εν λόγω πρόστιμο καθορισθεί στο ποσό των 3.000 ευρώ.

**Για τους λόγους αυτούς
Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης**

Επιβάλλει στον ραδιοφωνικό σταθμό με το διακριτικό τίτλο **ΣΚΑΪ 100,3 FM** Νομού Αττικής, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία **ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε.**, τη διοικητική κύρωση του προστίμου των 3.000 ευρώ.

Κατά το άρθρο 4 παράγραφος 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδαφ. β του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή της, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΡΑΔΙΟΦΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., που εδρεύει στο Νέο Φάληρο, στην οδό Εθν. Μακαρίου και Φαληρέως 2, με Α.Φ.Μ. 094439203, Δ.Ο.Υ. ΦΑΕ Πειραιά.
2. Του Ιωάννη Αλαφούζου του Αριστεΐδη, κάτοικο Αθηνών, στην οδό Λουκιανού 5, με Α.Φ.Μ. 022253837, Δ.Ο.Υ. Κηφισίας.

Κρίθηκε, αποφασίστηκε την 22^α Ιουλίου 2015, καθαρογράφηκε και δημοσιεύθηκε κατά την 11^η Σεπτεμβρίου 2015.

Η ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

ΛΙΝΑ ΑΛΕΞΙΟΥ